

V. Промисленность и търговия.

„Едно отъ най-обикновеннитѣ мнѣния,“ пише Г. Наботковъ, „което ний ежедневно чуваме да се исказва и въ стълбоветѣ на нашитѣ вѣстници, и въ частнитѣ ни разговори, е това, че главниятъ факторъ на нашето благосъстояние, за нашия напредѣкъ е развитието на народната ни промисленность, търговията, земледѣлието и други производителни сили на нашето отечество, за които въ недрата на земята ни се крие толкозъ богатъ материалъ, и че естествената производителность на тая земя може да даде надѣжда за сполука всѣкому, който би прѣдприелъ да упражнява своитѣ способности, или свойтъ капиталъ за развитието на тия фактори на нашето благосъстояние.

Едни исказватъ това мнѣние съ пълна вѣра въ неговата истинность, като се основаватъ на непрѣложнитѣ закони на икономическото развитие на народитѣ; други инстинктивно усѣщатъ нуждата за промѣна въ досегашниятъ икономически животъ и, споредъ силитѣ си, всѣкой отъ тѣхъ дири срѣдство за да даде потикъ къмъ напредѣка на нашата промисленность, — било чрѣзъ пожелания, щото правителството да укаже покровителството си въ това дѣло, било чрѣзъ патристически проповѣди за да употребяваме исклучително мѣстнитѣ произведения за облѣкло и пр. До колко тѣзи начини за подкрѣпление нашата промисленность сж дѣйствителни, безъ да произведжтъ най-радикалнитѣ измѣнения въ основата, на която почиватъ днесъ нашитѣ художества, може всѣкой да сжди отъ това, че тѣзи художества отъ день на день отпадатъ и нѣкои отъ тѣхъ съвършенно сж пропаднали.

Откритията и изнаимѣренията, направени въ настоящето столѣтие въ областта на науката, дадохъ такъвъ потикъ за развитието и усвършенствуването на художествата, щото естествено е да се очаква, че всѣка една промисленность, която се не съобразява съ указанията на тия изнаимирания, е осждена на пълно унищожение. При съществуването на громадни индустриални учреждения, които даватъ произведенията на хиляди съсрѣдоточни чедовѣчески рѣцѣ, третѣ чет-